

Bij de burens naar binnen gluren: we doen het allemaal graag. Vlieland Magazine gaat nog één stap verder. We willen weten wat er bij u boven de bank hangt. Graag luisteren we naar uw verhaal over het werk dat u bekoort, ontroert en/of troost. Tjerkien Bijtelaar vertelt over het werk met de engelen, geschilderd door echtgenoot Hans Bijtelaar.

De zeemeermin van Ramses Shaffy

TEKST: LINDA NOORDHUIS
FOTOGRAFIE: KLAAS HUIZENGA

“Hans was erg in trek bij vrouwen dus ik dacht: daar moet ik maar niks mee hebben. Ik ontmoette hem in het kindertehuis in Zandbergen waar ik werkte; ik had de opleiding kinderbescherming gedaan en Hans deed een opleiding voor handenarbeidleraar. Met deze Hollander kwam ik uiteindelijk toch aan bij mijn boerenfamilie in Drenthe. Ze zetten er hun vraagtekens bij, maar ik zei: ‘Ik zal me bij hem nooit vervelen.’ Ik was een degelijk meisje en hij een losbol. Hij had geen rooie cent, alles weggegeven en leuke dingen gedaan. Als ik gespaard had, dan kwam Hans met zó’n boeket bloemen voor mij.

We mochten van de gemeente in twee onbewoonbaar verklaarde huisjes in Beetsterzwaag wonen, als we in één ervan een kunstnijverheidswinkeltje maakten. Daar gaven we workshops in emailleren, pottenbakken en schilderen en we gingen ook werken als recreatieleiders op Camping Stortemelk op Vlieland. Hans werd daar vijf jaar later - in 1969 - gevraagd als directeur. We zouden voor vier jaar gaan, maar hij bleef eenentwintig jaar directeur op Stortemelk.

Na zijn pensioen verhuisden we naar een prachtig huis onder architectuur van Bonnema, in Beetsterzwaag. Hans had het niet naar zijn zin op de vaste wal en iedereen moest dat weten. Je hoorde zijn buik altijd, die was van slag en hij voelde zich ziek. De dokter zei: ‘Het is gewoon heimwee.’ We hebben het drie jaar geprobeerd en zijn toen teruggegaan naar Vlieland. Ik wilde graag naar de wal en dat was niet gelukt om Hans. Toen werd ik ziek. Ik lag een half jaar in het UMCG en droomde elke nacht maar van een huisje in Drenthe. Zodra ik beter werd, hebben

Hans Bijtelaar | Engelen | 1968 | acryl op doek | 90 x 70 cm

we voor vakanties een oud huisje met twaalf oude eiken eromheen in Schipborg bij de Drentse A gekocht. Ik houd erg van Drenthe, Hans was een waterman. Ik heb me gevoegd.

Hans is bijna negentig geworden, hij was tien jaar ouder dan ik. Hij is zo vredig en blij weggegaan en hij heeft het in het laatste jaar in verpleeghuis De Uiterdon op Vlieland nog zo goed gehad. Ze missen hem verschrikkelijk want hij was vrolijk, 's morgens direct al: 'Goedemorgen, allemaal!' Aan de wand van Tjerkien Bijtelaars huis in de Dorpsstraat, hangt een schilderij gemaakt door haar man; er staat een lamp zo dicht tegenaan dat de lampenkap de afgebeelde engelen kust.

Engel

Tjerkien knipt de lamp aan, de gevoels-temperatuur loopt een paar graden op. Via het schilderij geeft Hans de warmte en de vrolijkheid die hij haar altijd al bracht. "Dit was het eerste schilderij dat Hans maakte in Beetsterzwaag, in 1968. Ik was er direct verrukt van. Als 's avonds de lamp aan is, dan is het prachtig. De hele kamer wordt er warm en gezellig van. Hij heeft veel tableaus van keramiek gemaakt, het schilderij is een eenling hier, het heeft zo'n leuke sfeer, vooral in de wintertijd en rond Kerst. Het is een groep verschillende engelen, in prachtige warme kleuren met wit-wassen hoofden; het schilderij geeft licht.

Wij hebben een heel rijk leven gehad, alles samengedaan en de camping bestierd als ons eigen bedrijf. Ik zette volksdansen op en allerlei cursussen in recreatiegebouw De Bolder bij de camping. Commercieel waren we helemaal niet. Het was ook de tijd toen; iedereen was heel idealistisch bezig. Onze boekhouder zei altijd: 'Jullie verdienen veel te weinig.' Daar hebben we later wel eens spijt van gehad.

Ik heb mij ten dienste van Hans gesteld. Toch wel. Hij ook van mij, want hij begon iedere speech met: 'Mijn vrouw en ik' of 'Tjerkien en ik hebben besloten.' Vaak wist ik van niks, dan verzoon hij dat. Ha, ha, ha! Iedereen moest daar zo om lachen. Want sommigen wisten dat ik van niks wist. Aan de andere kant heb ik ook wel veel bedacht, dat zei hij dus ook. Hans bracht vrolijkheid, vooral bij jonge mensen. Als ze zestien, zeventien jaar waren dan kwamen ze op de camping werken. Ze hadden een leeftijd dat ze dit en dat niet mochten van hun ouders. Wij zaten nog in de fase van de jeugd. Als ze problemen hadden dan reed Hans met ze naar het Posthuis om te praten. Op een gegeven moment draaide dat om. Toen we zelf ouder werden en onze eigen kinderen probeerden op te voeden, stonden we aan de kant van de ouders."

Suiker op zand

"Hans heeft cultuur naar het eiland gebracht. Peter Faber was één van de eersten die optrad. Hij bleef direct een week hangen en had enorme goodwill bij alle artiesten. Hij zei dan tegen hen: 'Je denkt dat het een camping is, maar het is heel anders hoor. Je moet maar eens meegaan.'" Zo ontstond een sneeuwbaletfect. "Ik had ze in huis, kookte voor ze - ik kan heel lekker koken - en organiseerde constant excursies, ik weet veel van de planten op Vlieland. Ze wilden allemaal graag wat weten van Vlieland en ze hoefden niet na één dag weg.

We hadden een heel leuk huis, dat staat er nu niet meer. Dan moest je trappen af, naar het souterrain, daar was een klein kamertje waar alle artiesten sliepen. De toiletten en de badkamer waren boven, dus ze moesten buitenlangs. Ik ging een keer 's nachts om een uur of vijf naar het toilet, ik stond bij de glazen deur naar buiten. Het was ook de hippietijd hè. Er liep een jongen als een engel door de tuin, in zijn blootje. Hij zag dat ik keek en zei: 'SSSSST, ssssst.....' Met grote passen ging hij door die tuin heen.

Peter Faber ging langs de tenten, de hele camping over met zelfgebakken zandpannenkoekjes; mooi gepresenteerd met wit poedersuiker op zand. Else Krieg - de beroemde violiste - is wel een week gebleven. Ze speelde de hele dag moeilijke loopjes - ik werd er helemaal tierelier van - en dat deed Carel Kraayenhof ook hoor met zijn bandoleon. Thijs van Leer, mijn favoriet Boudewijn de Groot en Brigitte Kaandorp kregen we haast voor niks omdat ze wisten hoe het bij ons was. Het was toen voornamelijk een jongeren-camping met studenten. Artiesten wilden graag hun nieuwe show uitproberen in De Bolder, dan wisten ze hoe die zou worden ontvangen."

Paddenstoel

"Zo kwam Ramses Shaffy veel bij ons, ook met Liesbeth List; zij hadden een hele sterke band met het zingen vooral. Samen zongen ze mijn lievelingslied *Pastorale* over de zon. Alle vrouwen in Nederland hebben wel een mooi verhaal met Ramses - hij vond ze allemaal leuk - en ik heb ook een verhaal met hem.

Ramses had opgetreden en als Hans 's avonds naar De Bolder was, dan was Ramses bij mij in huis. We hebben heel wat gepraat. Op een gegeven moment kreeg ik hem helemaal niet het huis uit, hij vond het zo gezellig die jongen. Het ging ook niet zo goed met Ramses want er werd natuurlijk veel gedronken en Ramses maakte het met drinken te bont. Hij vond dat ik een leuke uitstraling had en

een bijzonder gezicht. Die wilde gewoon bij mij blijven. Onze slaapkamer, die zag er zo gezellig uit voor hem. Ik moest hem eruit duwen. Ik heb gezegd: 'Dit is niet de bedoeling, Ramses.'

Dus toen heeft hij in de speeltuin geslapen. Ja, in de speeltuin hadden we een paddenstoel voor kinderen staan - van rood hout met een witte boei erop - daar kroop hij door het kleine deurtje naar binnen. De volgende dag kwam Ramses er weer uit: het was niet gelukt om in het souterrain te komen, of hij vond de paddenstoel als slaappleaats gewoon leuker. Hij liep naar het dorp en kwam terug met een cadeautje, want 'het was niet zo goed gegaan gisteravond.' Een mooi Workums tegeltje met een zeemeermin. Ik had het veertig jaar niet gezien en vond het net terug, toevallig."

Workums tegeltje |
13 x 13 cm

Peetvader van vriendschappen

"Er zijn veel stellen ontstaan op de camping. Ze trouwden, later kwamen ze de kinderen laten zien. Die ouders wilden wel eens wat anders, maar die kinderen wilden alleen maar naar Stortemelk. Dan scheidden ze en lieten ze een nieuwe partner zien. Hoe ze ook altijd aan Hans hingen, ze moesten bij hem zijn: iedereen. Hij was heel gul, je kon alles van hem krijgen. Waar hij kwam, was de kamer vol. Hij had humor en was groot, over de twee meter: een knappe pottenbakker met hele lange benen en een baard. Er kwamen veel leuke gescheiden vrouwen en Hans had ze voor het uitkiezen. Hans hield van vrouwen dat is ook waar, maar wij waren trouw en goed met elkaar. Voor mij was hij een schat, ondanks dat hij later in zijn onmacht veel op mij mopperde toen hij niet alles meer kon, niet meer kon lopen en viel. Daar trok ik me niets van aan." Bij zijn uitvaart in de Nicolaaskerk waren zeshonderd mensen. Familie, de staf van Stortemelk en muzikanten zoals Carel Kraayenhof, Circus Custers en Boudewijn de Groot die Hans herdachten met muziek. Tjerkien gaat op zoek naar de linten die ze van de bloemstukken afhaalde en bewaart in een doos. "Er zit een lint bij, dat heeft zo'n mooie tekst - Gek hè, nu kan ik er niet meer opkomen. Het raakte me, ik moest er ook van huilen." Na wat gerommel in de doos, vist ze het lint tussen de andere linten uit:

*Dag peetvader van onze vriendschappen
Liefs van je Stortemelkfamilie*